

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy 5

p. Beata Juszczyk-Kolanko, p. Kinga Duszyk-Suder

Podręcznik *Słowa z uśmiechem*

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
ROZDZIAŁ I BRATNIE DUSZE					
„Dzień po dniu”. Dziennik Joanna Olech, <i>Dynastia Miziołków</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> • podaje najważniejsze informacje na temat głównego bohatera • wymyśla tytuły zapisków w dzienniku • zna sposób odczytywania dat • zna pojęcie <i>dziennik</i> • zna pojęcie <i>blog</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje wyczerpujące informacje na temat głównego bohatera • zapisuje poprawnie daty • czyta poprawnie daty • objaśnia pojęcie <i>dziennik</i> • objaśnia pojęcie <i>blog</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje bohaterów drugoplanowych • ocenia zdarzenia, stosując odpowiednie słownictwo • wyszukuje w tekście podane informacje • tworzy kartkę z dziennika 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa emocje bohatera • objaśnia znaczenie związków wyrazowych • odróżnia w tekście informacje od opinii • tworzy teksty – wpisy na blog 	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzi blog

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Od beana do magistra”. Czasownik – powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje czasownik wśród innych części mowy zna pojęcia <i>liczba, czas, osoba, rodzaj czasownika</i> wie, że czasownik występuje w formie osobowej i nieosobowej zna zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy formy liczby pojedynczej i mnogiej czasownika wskazuje w tekście i tworzy czasowniki w różnych czasach odmienia czasowniki przez osoby i rodzaje odróżnia czasowniki w formie osobowej i nieosobowej 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia czynności od stanów przekształca formę osobową czasownika na bezokolicznik i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawnie i celowo różne formy gramatyczne czasowników 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany czasowników oraz zasad ich pisowni
„Poszedł po rozum do głowy...”. Trudne formy czasu przeszłego	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady odmiany czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym i stara się je stosować dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni zakończeń bezokoliczników 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady odmiany czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym zna zasady pisowni <i>-źć, ść, -qć</i> w zakończeniach bezokolicznika i stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie używa większości czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym stosuje zasady pisowni <i>źć, -ść, -qć</i> w zapisie zakończeń bezokolicznika wykorzystuje wiedzę o pisowni zakończeń bezokolicznika do tworzenia poprawnych związków 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie używa czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny w celu ustalenia poprawności językowej trudnych form czasowników poprawnie zapisuje zakończenia bezokolicznika 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form czasowników w czasie przeszłym sprawnie posługuje się słownikiem poprawnej polszczyzny

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Gdy się skończy nawał prac, to poleniuchować czas”. Czasowniki dokonane i niedokonane	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>czasowniki dokonane</i> i <i>niedokonane</i> wie, o jakich czynnościach oraz stanach informują czasowniki dokonane i niedokonane wie, że czasowniki dokonane mają formy tylko dwóch czasów 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje niektóre czasowniki dokonane i niedokonane wie, że czasowniki niedokonane występują w czasie przyszłym tylko w formie złożonej, a czasowniki dokonane tylko w formie prostej 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki dokonane i niedokonane poprawnie i celowo używa czasowników dokonanych i niedokonanych 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie posiadaną wiedzę na temat czasowników dokonanych i niedokonanych
„Tylko nudziarze nie mają marzeń”. Katarzyna Majgier, <i>Przebój na pięć</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> omawia treść fragmentu powieści wymienia bohaterów zna pojęcia <i>bohater główny</i>, <i>postać pierwszoplanowa</i> oraz <i>postać drugoplanowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje główną bohaterkę określa cechy różnych bohaterów wskazuje w utworze bohatera głównego odróżnia w utworze literackim postać pierwszoplanową od drugoplanowej 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa problemy poruszone w utworze wyraża opinię na temat programów telewizyjnych o charakterze konkursowym objaśnia pojęcia <i>bohater główny</i>, <i>postać pierwszoplanowa</i> i <i>postać</i> 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje emocjonalny charakter wypowiedzi bohaterki czyta wypowiedzi bohaterów, oddając głosowo charakterystyczne cechy każdej postaci używa pojęć <i>bohater główny</i>, <i>postać pierwszoplanowa</i> i <i>postać drugoplanowa</i>, omawiając 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zestaw oryginalnych, zróżnicowanych pod względem budowy pytań

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Pomysł przyszedł nam natchniony, zestaw ćwiczeń jest zrobiony”. Strona czynna i bierna czasowników	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>strona czynna</i> i <i>strona bierna czasownika</i> wie, że są czasowniki, które nie mają strony biernej 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej zna pojęcia <i>czasowniki przechodnie</i> i <i>czasowniki nieprzechodnie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy stronę czynną i bierną czasowników odróżnia czasowniki przechodnie od nieprzechodnich poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie posiadaną wiedzę na temat strony czynnej i biernej czasowników
„Odegrał rolę brawurowo, zagrał po prostu koncertowo”. Przysłówki w związkach wyrazowych	<ul style="list-style-type: none"> wie, na jakie pytania odpowiada przysówek rozpoznaje przysówek wśród innych części mowy wie, że przysłówki najczęściej łączą się z czasownikami 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy przysłówki od przymiotników rozpoznaje przysłówki utworzone od innych części mowy rozpoznaje związki przysłówka z czasownikiem 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje związki przysłówka z przymiotnikiem lub przysłówkiem stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z przysłówkami w zestawie ortogramów 	<ul style="list-style-type: none"> używa związków przysłówka z przymiotnikiem i przysłówkiem dla określenia natężenia cech zapisuje poprawnie <i>nie</i> z przysłówkami w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia przysłówków oraz zasad ich pisowni

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Trzy, dwa, jeden... Enter! Witaj w świecie gry”. Ałbena Grabowska-Grzyb, <i>Julek i Maja w labiryncie</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem tekst • zna pojęcie <i>świat wirtualny</i> • określa, kto opowiada o zdarzeniach • zna pojęcie <i>narrator trzecioosobowy</i> • czyta informacje na temat systemu PEGI 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje bohaterów tekstu na podstawie krótkich informacji • używa ze zrozumieniem pojęcia <i>świat wirtualny</i> • przytacza fragmenty tekstu ujawniające narratora • opowiada o preferowanych przez siebie formach spędzania wolnego czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia informacje dotyczące głównego bohatera • wskazuje różnice między światem realnym a wirtualnym we fragmencie powieści • określa formę czasowników używanych przez narratora • wyraża opinię na temat korzystania 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice w funkcjonowaniu bohatera w świecie realnym i wirtualnym • analizuje wiedzę narratora o świecie przedstawionym • formułuje rady na temat właściwego korzystania z komputera 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię na temat świata bez komputerów, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska • tworzy prezentację gry komputerowej, cechującą się oryginalnością formy i bogactwem treści
Zostań mistrzem gry”. Pisownia wyrazów z rz i ż	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrazy z rz i ż w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • zna zasady pisowni rz i ż • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z rz i ż 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie większość wyrazów z rz i ż w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z rz i ż w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni rz oraz ż

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Gry i zabawy – nauki podstawy”. Powtórzenie wiadomości o rzeczowniku	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rzeczownik wśród innych części mowy zna pojęcia <i>liczby</i> i <i>rodzaju rzeczownika</i> zna zasady pisowni rzeczowników własnych i pospolitych i stara się je stosować czyta informacje na temat rzeczowników żywotnych i nieżywotnych oraz osobowych i nieosobowych 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje rzeczownika odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych stosuje zasady pisowni rzeczowników własnych i pospolitych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna pojęcia <i>rzeczowniki żywotne</i> i <i>nieżywotne</i> oraz <i>rzeczowniki osobowe</i> i <i>nieosobowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia różne kategorie rzeczowników własnych od pospolitych zapisuje poprawnie większość rzeczowników własnych i pospolitych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach rozpoznaje rzeczowniki żywotne 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie rzeczowniki własne i pospolite stosuje wiedzę o rzeczownikach osobowych i nieosobowych w odmianie rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany rzeczowników oraz zasad ich pisowni

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
<p>„Czy książeczki noszą dzinsy?”.</p> <p>Opis postaci literackiej – rady dla piszących. Barbara Kosmowska, <i>Buba</i> (fragmenty)</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście informacje na temat bohaterki wypowiada się na temat wyglądu głównej bohaterki czyta rady dla opisujących wygląd postaci zna kompozycję opisu postaci przy niewielkim wsparciu nauczyciela tworzy opis postaci 	<ul style="list-style-type: none"> omawia problemy rodzinne głównej bohaterki opisuje elementy wyglądu postaci, korzystając z podanego zestawu określeń określa styl ubierania się postaci tworzy opis wyglądu postaci, korzystając z rad w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje postać z różnych punktów widzenia objaśnia znaczenie frazeologizmów używa poprawnie i celowo wyrazów bliskoznacznych i określeń wartościujących tworzy opis postaci, stosując różnorodne środki językowe 	<ul style="list-style-type: none"> podaje określenia synonimiczne precyzujące znaczenie epitetów opisuje wygląd postaci za pomocą podanych porównań używa frazeologizmów w opisie postaci tworzy rozbudowany, poprawny kompozycyjnie, językowo i stylistycznie opis 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy bezbłędny językowo opis postaci – oryginalny pod względem treści i stylu swobodnie i funkcjonalnie posługuje się w wypowiedziach ustnych i pisemnych różnymi związkami frazeologicznymi
<p>„Tydzień dzieci miał siedmioro...”.</p> <p>Przypadki rzeczownika</p>	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>przypadki rzeczownika</i> odmienia rzeczowniki przez przypadki w liczbie pojedynczej i mnogiej według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> zna pytania, na które odpowiadają przypadki rzeczownika tworzy poprawne formy przypadków rzeczownika w związkach wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w swoich wypowiedziach poprawne formy przypadków rzeczownika objaśnia przyczyny zmiany form rzeczownika w zdaniu określa przypadki rzeczownika wymagane przez podane czasowniki 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o odmianie rzeczowników w wypowiedziach ustnych i pisemnych objaśnia znaczenie pojęcia <i>deklinacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie posiadaną wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące odmiany rzeczowników przez przypadki

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Pomaluj słowami mój świat”. Olga Masiuk, <i>Tydzień Konstancji</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>bohater tytułowy</i> omawia krótko wybrany fragment powieści określa, kto opowiada o zdarzeniach zna pojęcie <i>narrator pierwszoosobowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podaje informacje dotyczące bohaterów tekstu objaśnia pojęcie <i>narrator pierwszoosobowy</i> objaśnia znaczenie słowa <i>empatia</i> wypowiada się na temat nastroju bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje bohaterów tekstu, używa pojęcia <i>bohater tytułowy</i> określa wiedzę narratora o świecie przedstawionym cytuje odpowiednie fragmenty utworu analizuje zachowanie postaci 	<ul style="list-style-type: none"> omawia problem niepełnosprawności bohaterki określa sposób wypowiedzania się narratora formułuje radę dotyczącą etykiety językowej używa ze zrozumieniem słowa <i>empatia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia własne stanowisko w związku z omawianym problemem, formułuje przemyślane, twórcze uwagi tworzy oryginalny pod względem formy i treści opis obrazu, uwzględniając uwarunkowania dotyczące odbiorcy tekstu
„Urządzić pokój to nie lada sztuka”. Pisownia wyrazów z ó i u	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z ó i u w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni ó i u korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z ó i u 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z ó i u w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z ó i u w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni ó oraz u

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Každy ma swój świat”. Roksana Jędrzejewska-Wróbel, <i>Kosmita</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wygląd bohatera czyta informacje na temat zaburzeń autystycznych porównuje fragmenty tekstów o różnej płaszczyźnie narracyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o zachowaniu i zwyczajach dziecka autystycznego analizuje pytania dotyczące tekstu podaje większość informacji na temat świata przedstawionego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje uczucia i nastroje bohaterki tekstu opowiada o reakcjach ludzi na nietypowe zachowania dziecka; używa ze zrozumieniem zwrotu <i>mieć mieszane uczucia</i> podaje wszystkie informacje na temat świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa uczucia i opowiada o marzeniach dziecka autystycznego wyjaśnia różnice między narratorem pierwszoosobowym i narratorem trzecioosobowym 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia własne stanowisko w związku z omawianym problemem, formułuje przemyślane, twórcze uwagi wykonuje oryginalny pod względem treści plakat odnoszący się do problemu odmienności
„Gramatyczne witaminy dla chłopaka i dziewczyny”. Temat i końcówka rzeczownika	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>temat</i> i <i>końcówka</i> rzeczownika stara się wyodrębnić temat i końcówkę rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia temat i końcówkę rzeczownika wie, od czego zależy końcówka odmienianego rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia poprawnie temat i końcówkę rzeczowników proponowanych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat synkretyzmu form gramatycznych rzeczowników 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat końcówek rzeczownika do poprawnego zapisu wyrazów

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Belferskie oblicza”. Rady dla formułujących argumenty. Edmund Niziurski, <i>Sposób na Alcybiadesa</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły kilku wyodrębnionym częściom tekstu • zna pojęcie <i>argument</i> • czyta rady dla formułujących argumenty • czyta informacje na temat bohatera • zna pojęcie <i>pięta achillesowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły wszystkim wyodrębnionym częściom tekstu • wyszukuje w tekście i przytacza informacje na temat bohatera • analizuje podane argumenty • objaśnia na podstawie tekstu i przypisu znaczenie wyrażenia <i>pięta achillesowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły fragmentom tekstu, stosując wypowiedzenia bez czasowników • objaśnia określenia charakteryzujące bohatera • ocenia sytuację i prezentuje opinię na wybrany temat • stosuje w wypowiedzi wyrażenie <i>pięta achillesowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zdarzenia w formie notatki graficznej • opisuje bohatera • podaje argumenty na uzasadnienie swoich poglądów • wypowiada się na temat komizmu w tekście • tworzy hasło słownikowe <i>pięta achillesowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy oryginalny tekst prezentujący w żartobliwy sposób postać rzeczywistą • funkcjonalnie wykorzystuje różne argumenty do przekonania odbiorcy do swojego stanowiska
„Kto zna zmiany, ten wygrany”. Oboczności w temacie rzeczownika	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że podczas odmiany przez przypadki następują wymiany głosek w temacie • zna pojęcie <i>oboczności</i> • wskazuje niektóre oboczności w tematach rzeczowników 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje oboczności w tematach rzeczowników • zna pojęcie <i>tematy oboczne</i> • wykorzystuje wiedzę o wymianie <i>rz : r, ó : o, ch : sz</i> w tematach fleksyjnych do poprawnego zapisu wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i zapisuje różne tematy oboczne rzeczownika • rozpoznaje wymianę <i>e : ø</i> oraz <i>ø : e</i> w tematach obocznych • wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek <i>q : ę</i> w tematach fleksyjnych do 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę o wymianie <i>e : ø</i> oraz <i>ø : e</i> w tematach obocznych do poprawnego zapisu wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w tematach fleksyjnych do poprawnego zapisu wyrazów

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
<p>„Akcja pod kryptonimem <i>Wybuchowa kanapka</i>”.</p> <p>Plan szczegółowy – rady dla piszących.</p> <p>Iwona Czarkowska, <i>Duchy ze Wzgórza Rabowników</i> (fragmenty)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dobiera tytuły do wydzielonych części tekstu • przy niewielkim wsparciu nauczyciela skraca i przekształca zdania • zapisuje w porządku chronologicznym treści szczegółowe dotyczące jednego z wybranych zdarzeń • czyta rady dla piszących plan szczegółowy 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje zdarzenia zgodnie z ich chronologią • samodzielnie skraca i przekształca zdania • porządkuje treści szczegółowe dotyczące dwóch różnych zdarzeń i zapisuje je w porządku chronologicznym 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat bohaterów zdarzeń • skraca wypowiedzenia odpowiednio do przyjętego celu • zapisuje w porządku chronologicznym treści dotyczące dwóch różnych zdarzeń • zapisuje plan szczegółowy w formie wypowiedzeń bez 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje miejsca zdarzeń • przekształca wypowiedzenia odpowiednio do przyjętego celu • tworzy poprawny językowo, jednolity stylistycznie plan szczegółowy 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy bezbłędne językowo i kompozycyjnie opowiadanie cechujące się oryginalnym ujęciem tematu
<p>„Wśród chwatów i hultajów”.</p> <p>Pisownia wyrazów z <i>ch</i> i <i>h</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • zna zasady pisowni <i>h</i> i <i>ch</i> • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>ch</i> oraz <i>h</i>

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Uwaga! Przyjechał teatr”. Małgorzata Musierowicz, <i>Dziecko piątku</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> określa miejsce zdarzeń i wymienia bohaterów czyta informacje na temat różnych rodzajów lalek teatralnych czyta informacje na temat języka i znaków teatru 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście informacje na temat spektaklu przygotowanego przez głównego bohatera wymienia elementy składające się na teatrzyk lalkowy wymienia większość znaków teatru 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia informacje na temat sztuki wystawianej przez bohatera rozpoznaje funkcje pełnione przez bohatera w teatrze wymienia wszystkie znaki teatru i rozumie ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje reakcje publiczności na przedstawienie ocenia, w której roli bohater czuł się najlepiej omawia znaki teatru w odniesieniu do przedstawienia opisanego w tekście powieści 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o sztuce teatru w wypowiedziach na temat problematyki tekstu i jego bohaterów
ROZDZIAŁ II MALI I WIELCY W HISTORII					

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Historia biblijna w drzewie lipowym wystrugana”. Antonina Domańska, <i>Historia żółtej cizemki</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> określa czas i miejsce zdarzeń zna pojęcia <i>bohater historyczny</i> i podaje przykład takiego bohatera z tekstu zna pojęcia <i>wydarzenie historyczne, utwór historyczny</i> ogląda uważnie zdjęcie ołtarza z bazyliki Mariackiej, czyta informacje na temat dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> przycacza fragmenty tekstu dotyczące czasu i miejsca zdarzeń zna pojęcie <i>archaizm</i> i podaje jego przykład z tekstu odróżnia postacie fikcyjne od historycznych i podaje przykłady takich bohaterów z tekstu objaśnia pojęcia <i>wydarzenie historyczne, utwór historyczny</i> wymienia niektóre elementy ołtarza z bazyliki Mariackiej 	<ul style="list-style-type: none"> selekcjonuje informacje podaje kilka przykładów archaizmów z tekstu sporządza katalog postaci fikcyjnych i historycznych z utworu, korzystając z tekstu i przypisów używa ze zrozumieniem pojęcia <i>wydarzenie historyczne</i> określa temat dzieła, przedstawia wrażenia 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje wyboru najistotniejszych informacji z tekstu określa funkcję archaizmów w tekście opisuje bohatera oraz jego pracę, używając przenośni oraz innych środków stylistycznych funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat utworu historycznego w analizie tekstu porównuje wrażenia odbiorcze współczesne 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych wiedzę na temat funkcji archaizmów w tekście analizuje i interpretuje dzieło artystyczne, swobodnie odwołując się do kontekstów kulturowych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„W podróż za jeden uśmiech”. Przymyki i wyrażenia przymikowe	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>przymiek</i> zna pojęcie <i>wyrażenie przymikowe</i> rozpoznaje niektóre przymyki 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje przymiek wśród innych części mowy wie, jak zbudowane jest wyrażenie przymikowe wie, że przymiek jest nieodmienną i niesamodzielną częścią mowy zna pojęcia <i>przymyki proste</i> i <i>przymyki złożone</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje przymyki proste i złożone tworzy przymyki złożone wie, że przymyki wymagają użycia odpowiedniego przypadku rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> używa poprawnych wyrażen przymikowych do określenia relacji przestrzennych, czasowych oraz innych zależności używa poprawnych form przypadków rzeczowników w wyrażeniach przymikowych 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia przymików, wyrażen przymikowych oraz ich funkcji
„Ploteczki przy okazji kartkóweczki”. Związek rzeczownika z przymiotnikiem	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje przymiotnik wśród innych części mowy zna pojęcie liczby i rodzaju rzeczownika oraz przymiotnika wie, że przymiotnik jest najczęściej określeniem rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> określa liczbę i rodzaj przymiotnika wie, że przymiotnik dopasowuje swoją formę do rzeczownika, który określa stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> łączy przymiotniki i rzeczowniki w poprawne związki wyrazowe poprawnie zapisuje cząstkę <i>nie</i> z przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie używa związków przymiotnika z rzeczownikiem poprawnie zapisuje końcówki <i>q</i> i <i>ę</i> w zakończeniach przymiotników i rzeczowników 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia przymiotników oraz ich funkcji

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
<p>„Czy nie nudno panu na pomniku?”.</p> <p>Opowiadanie z elementami opisu – rady dla piszących.</p> <p>Wanda Chotomska, <i>Pomnik Kopernika</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie tekst wiersza oraz informacje o Mikołaju Koperniku • układa zdarzenia w porządku chronologicznym • wyszukuje na mapie miejsca zdarzeń i czyta informacje o postaciach z warszawskich pomników • czyta rady dla piszących opowiadanie z elementami opisu • przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze opowiadanie z elementami 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kim jest osoba mówiąca w wierszu • łączy zdarzenia w związki przyczynowo-skutkowe według podanego schematu • sporządza plan zdarzeń • opisuje miejsce zdarzeń • tworzy krótkie opowiadanie z elementami opisu, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy osoby mówiącej w wierszu • przekształca tekst opowieści dla zdynamiczowania akcji • opisuje wybrane elementy świata przedstawionego, stosując różnorodne środki językowe • tworzy rozbudowane opowiadanie z elementami opisu 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje postać, wchodząc w rolę przewodnika • wyjaśnia wpływ środków językowych na narrację • tworzy opowieść o jednej z przygód bohatera wiersza • tworzy rozbudowane, poprawne językowo, stylistycznie i kompozycyjnie opowiadanie z elementami opisu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy bezbłędne językowo i kompozycyjnie opowiadanie z elementami opisu – oryginalne pod względem treści i stylu

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Kolorowy zawrót głowy”. Odmiana przymiotnika	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że przymiotnik odmienia się przez przypadki, liczby i rodzaje • rozpoznaje liczbę i rodzaj przymiotnika • odmienia przymiotniki przez przypadki według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> • odmienia przymiotniki przez liczby, rodzaje i przypadki • tworzy związki frazeologiczne z przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje w wypowiedziach poprawne formy przypadków przymiotnika • tworzy poprawne formy rodzajowe przymiotnika w liczbie mnogiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę o odmianie przymiotników w wypowiedziach ustnych i pisemnych • stosuje poprawnie i celowo zróżnicowane formy gramatyczne przymiotników 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące odmiany przymiotników oraz zasad ich pisowni • objaśnia związki między warstwą językową a znaczeniową utworu literackiego
„Wojenko, wojenko, cóżes ty za pani ...”. Leon Łuskino, <i>Piechota</i> (fragment); Tadeusz Biernacki, Andrzej Hałaciński, <i>My, Pierwsza Brygada</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta teksty pieśni, korzysta z przypisów • ogląda reprodukcje obrazów i czyta informacje o Legionach Polskich • zna pojęcia <i>pieśń</i> oraz <i>liryka patriotyczna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kto wypowiada się w pieśni • wskazuje wyrażenia mówiące o godności i poświęceniu żołnierzy • wyszukuje w tekście refren, powtórzenia, rymy, określa liczbę wersów i sylab 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia obrazy poetyckie • wypowiada się na temat wartości cenionych przez bohaterów pieśni • omawia czynniki wpływające na melodyjność tekstów pieśni 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje w formie wskazówek informacje na temat obrazów poetyckich • hierarchizuje wartości odnoszące się do postawy żołnierzy • używa ze zrozumieniem terminów <i>liryka patriotyczna</i> oraz <i>pieśń</i> w odniesieniu do utworów <i>My, Pierwsza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie analizy tekstów pieśni formułuje wnioski o charakterze ogólnym, dotyczące uniwersalnych wartości etycznych • twórczo wykorzystuje w wypowiedziach na temat tekstu posiadaną wiedzę historyczną

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Odkrywanie tajemnic miasta”. Pisownia wyrazów wielką i małą literą	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy pisane wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów wielką i małą literą 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni wielką i małą literą
„Nie musisz być orłem z matematyki, żeby znać dobrze...”. Liczebnik i jego znaczenia	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>liczebnik</i> wie, na jakie pytania odpowiada liczebnik rozpoznaje niektóre liczebniki 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że liczebnik jest najczęściej określeniem rzeczownika rozpoznaje liczebniki wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o tym, że liczebnik dostosowuje swoją formę do określanego rzeczownika posługuje się związkami frazeologicznymi zawierającymi liczebniki 	<ul style="list-style-type: none"> używa poprawnych form liczebników w związkach wyrazowych odróżnia liczebniki od rzeczowników odliczebnikowych 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i funkcji liczebników

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
<p>„Wojenne piosenki... niezrównane towarzyski walki”. Roksana Jędrzejewska-Wróbel, <i>Halicz</i> (fragmenty); Józef „Ziutek” Szczepański, Pałacyk Michła (fragment)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem teksty oraz informacje o Powstaniu Warszawskim • zna pojęcie <i>konspiracja</i> • wyjaśnia, kim był Józef „Ziutek” Szczepański • czyta informacje o Krystynie Kraheleskiej • pisze ogłoszenie informujące o koncercie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje prawdę i fałsz w wypowiedziach dotyczących głównego bohatera wspomnień • wypowiada się na temat walk powstańczych • opowiada o kolejnych zdarzeniach z komiksu • pisze notatkę o Poczcie Harcerskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • określa odbiorcę wypowiedzi poetyckiej • omawia okoliczności zdarzeń, przedstawia tytułową postać • używa ze zrozumieniem słowa <i>konspiracja</i> • opisuje pomnik Małego Powstańca 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje pytania dotyczące działań i przeżyć bohatera • wyraża opinię na temat zdarzeń przedstawionych w tekście • określa intencje wypowiedzi • określa rolę piosenek patriotycznych podczas powstania • dzieli się wrażeniami na temat wirtualnego muzeum 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje i interpretuje teksty kultury (komiks, piosenka, wspomnienia, pomnik), swobodnie odwołując się do kontekstów historycznych
<p>„Bez względu na porę roku, dnia i stan pogody – stawię się...”. Mariusz Zaruski, <i>Na bezdrożach tatrzańskich</i> (fragmenty)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje na mapie miejsca wydarzeń przedstawionych w tekście • porządkuje większość wydarzeń zgodnie z chronologią • zna pojęcie <i>punkt kulminacyjny</i> • zna pojęcie <i>wspomnienia</i> • czyta informacje na temat TOPR-u 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje narratora w tekście • porządkuje zdarzenia zgodnie z chronologią • objaśnia pojęcie <i>punkt kulminacyjny</i> • objaśnia pojęcie <i>wspomnienia</i> • opisuje godło TOPR-u 	<ul style="list-style-type: none"> • określa wiedzę narratora o świecie przedstawionym • określa cechy charakteru bohaterów tekstu • określa motywy działań ratowników górskich • wyjaśnia znaczenie nazwy Rycerze 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, że tekst ma charakter wspomnieniowy • czyta fragment prezentujący przełomowy moment opowieści, oddając głosem napięcie, które mu towarzyszy • wyjaśnia rolę autora tekstu w rozwoju ratownictwa tatrzańskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia własne stanowisko w związku z problematyką omawianego tekstu, formułuje przemyślane, twórcze uwagi

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Ile to było? Kiedy się działo? Porządkuj liczby i rób to śmiało!” Liczebniki główne i porządkowe	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>liczebniki główne</i> zna pojęcie <i>liczebniki porządkowe</i> wie, co określają liczebniki główne i porządkowe odróżnia cyfry arabskie od rzymskich 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że liczebniki główne i porządkowe odmieniają się przez przypadki i rodzaje odróżnia liczebniki główne od porządkowych odmienia liczebniki przez przypadki według wzoru zna zasady zapisu liczebników głównych i porządkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o odmianie liczebników w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady zapisu liczebników głównych i porządkowych cyframi arabskimi i rzymskimi 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie używa w opisie liczebników głównych i porządkowych zapisuje poprawnie liczebniki główne i porządkowe cyframi arabskimi i rzymskimi 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące funkcji liczebników głównych i porządkowych
„Poeci... na start!”. Kazimierz Wierzyński, <i>Na start</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie wiersz i określa jego temat zna pojęcie <i>bohater liryczny</i> zna pojęcie <i>wykrzyknienie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę tekstu przycza epitety i porównania dotyczące bohatera lirycznego wyszukuje w wierszu fragmenty oddające emocje osoby mówiącej 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat sytuacji przedstawionej w wierszu przycza przenośnię dotyczącą bohatera tekstu czyta fragmenty wiersza, oddając głosem natężenie uczuć i przeżyć 	<ul style="list-style-type: none"> określa, kim może być podmiot liryczny opisuje bohatera lirycznego określa funkcję wykrzyknień w kontekście treści wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje tekst na poziomie metaforycznym funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych środków stylistycznych podczas analizy i interpretacji wiersza

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
<p>„Srebro to za mało. Artykuł prasowy”.</p> <p>Podziękowanie – rady dla piszących. Janusz Pindera, <i>Życie pokaże</i> (fragmenty)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie tekst prasowy • podaje informacje na temat osiągnięć bohaterki tekstu prasowego • zna pojęcie <i>artykuł prasowy</i> • czyta rady dla piszących podziękowanie • przy niewielkim wsparciu nauczyciela tworzy tekst podziękowań 	<ul style="list-style-type: none"> • wynotowuje informacje z tekstu • określa czynniki decydujące o sukcesie sportsmenki • przytacza tytuł artykułu i śródtytuły • porównuje artykuł prasowy i powieść według wybranych kryteriów • pisze tekst podziękowań, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście najistotniejsze informacje • prezentuje bohaterkę tekstu • objaśnia i komentuje tytuł artykułu • porównuje artykuł prasowy i tekst literacki • wyszukuje informacje o wydarzeniach o charakterze charytatywnym i pisze tekst podziękowań dla 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych • wyraża opinię na temat postawy bohaterki • określa funkcję śródtytułów w artykule prasowym • pisze poprawny językowo i stylistycznie tekst podziękowań 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o tekstach dziennikarskich w wypowiedziach na temat omawianego artykułu prasowego • formułuje twórcze uwagi i przemyślane wskazówki ułatwiające innym uczniom pracę
<p>„W zdrowym ciele zdrowy duch”.</p> <p>Pisownia przyimków i wyrażeń przyimkowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i wyrażeń przyimkowych • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • zna zasady dotyczące łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i wyrażeń przyimkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i wyrażeń przyimkowych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje przyimki złożone i wyrażenia przyimkowe w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych przyimków złożonych i wyrażeń przyimkowych z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni łącznej i rozdzielnej

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				

„Niecudzinne atrakcje, niesamowite wrażenia, czyli niezwykle miejsca, które warto zobaczyć”. Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, czasownikami, przymiotnikami, przysłówkami i liczebnikami korzysta ze słownika 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu <i>nie</i> z różnymi częściami mowy 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>nie</i>
---	---	--	---	--	--

ROZDZIAŁ III HEROSI MITÓW I LEGEND

„Mity ożywają”. Nikos i Ares Chadzinikolau, <i>Ilustrowana księga mitów greckich</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>mitologia</i> wymienia kilku bogów greckich przedstawionych w tekście i wyjaśnia, czym się opiekowali używa we właściwym kontekście wybranego słowa pochodzącego z mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje kolejne etapy tworzenia mitów i opowieści z nimi związanych wymienia większość bogów greckich przedstawionych w tekście i wyjaśnia, czym się opiekowali objaśnia znaczenia wybranych słów 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia etapy tworzenia mitów i opowieści z nimi związanych rozpoznaje atrybuty przypisane różnym bogom greckim objaśnia rodowód bogów greckich 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia funkcję opowieści o bogach i herosach w kulturze starożytnej Grecji rozpoznaje prawdę i fałsz w wypowiedziach dotyczących wybranych bogów 	<ul style="list-style-type: none"> pisze oryginalny pod względem treści i formy pytań tekst wywiadu funkcjonalnie posługuje się różnymi związkami wyrazowymi zaczerpniętymi z mitologii
--	---	--	--	---	---

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Wiedzieli już Rzymianie, co to jest zdanie”. Powtórzenie o wypowiedzeniach	<ul style="list-style-type: none"> • wie, co to jest wypowiedzenie • wie, w jakim celu są używane wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące • wie, czym różni się zdanie od wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające w zależności od celu wypowiedzi • stosuje wypowiedzenia wykrzyknikowe dla uzyskania ekspresji wypowiedzi • odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje równoważniki zdań • przekształca wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika w zdania i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu • stosuje konsekwentnie wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika w zapisie 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawnie różne typy wypowiedzeń odpowiednio od sytuacji komunikacyjnej • określa znaczenie łącińskich sentencji, korzystając z różnych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat różnych typów wypowiedzeń w wypowiedziach ustnych i pisemnych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Kim jest ten więzień?”. Wanda Markowska, <i>Prometeusz</i>	<ul style="list-style-type: none"> dopasowuje zdarzenia z tekstu do ilustracji przycacza fragment tekstu na wskazany temat podaje kilka określeń charakteryzujących głównego bohatera czyta definicję słowa <i>prometejski</i> czyta informacje na temat mitu o czterech wiekach ludzkości 	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje ilustracje zgodnie z chronologią zdarzeń mitu opisuje bohatera za pomocą różnorodnych określeń wyraża opinię na temat wartości darów tytana charakteryzuje krótko każdy z czterech wieków ludzkości przedstawionych w greckim micie 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o życiu ludzi stworzonych przez Prometeusza wymienia czyny tytana potwierdzające główne cechy jego osobowości wskazuje określenia synonimiczne w podanym zestawie wyrazów wyjaśnia znaczenia wyrazu <i>prometejski</i>, odwołując się do 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje problem, jak zmieniło się życie ludzi za sprawą tytana zestawia kontekst biblijny i mityczny dotyczący historii stworzenia człowieka formułuje wypowiedź na temat współczesnych dobroczyńców ludzkości wyjaśnia funkcję mitu o Prometeuszu 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje ocenę moralną działań bohaterów, odwołując się do uniwersalnych wartości etycznych na podstawie analizy tekstu formułuje wnioski o charakterze ogólnym, dotyczące społecznej funkcji mitów

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Czynów wielkich dokonali i w mitach się zapisali”. Podmiot i orzeczenie	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu orzeczenie rozpoznaje w zdaniu podmiot zna pojęcie <i>związek główny w zdaniu</i> wie, że funkcję podmiotu w zdaniu pełni najczęściej rzeczownik w mianowniku wie, że funkcję orzeczenia w zdaniu pełni najczęściej czasownik w formie osobowej 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia związek główny w zdaniu i zna jego funkcję wyodrębnia związki poboczne i zna ich funkcje wie, z czego się składa grupa podmiotu i grupa orzeczenia w zdaniu zna pojęcie <i>podmiot gramatyczny</i> zna pojęcia <i>podmiot szeregowy</i> i <i>podmiot towarzyszący</i> zna pojęcie orzeczenie czasownikowe 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę na temat zależności form czasownika w roli orzeczenia i rzeczownika w roli podmiotu w wypowiedziach ustnych i pisemnych wyodrębnia grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu rozpoznaje podmiot gramatyczny w zdaniu rozpoznaje podmiot szeregowy i podmiot towarzyszący w zdaniu rozpoznaje orzeczenie czasownikowe w zdaniu wie, że funkcję orzeczenia mogą pełnić wyrazy typu 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy poprawne związki wyrazowe w wypowiedziach świadomie rozwija zdania, rozbudowując grupę podmiotu lub orzeczenia funkcjonalnie i poprawnie używa podmiotu gramatycznego, szeregowego lub towarzyszącego w zdaniu funkcjonalnie i poprawnie używa orzeczenia czasownikowego oraz orzeczenia z wyrazami typu <i>trzeba, można, należy, warto</i> w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo wykorzystuje wiedzę na temat orzeczeń i podmiotów oraz funkcji tych części zdania w wypowiedziach funkcjonalnie stosuje różne typy podmiotów i orzeczeń

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Teraz Zeus ma głos”. Gerard Moncomble, o tym, jak Demeter straciła swoją ukochaną córkę i przemieniła ziemię w pustynię (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> określa adresata opowieści opowiada o sytuacji wymagającej podjęcia decyzji odczytuje fragmenty mówiące o uczuciach Demeter zna pojęcie <i>uosobienie</i> (<i>personifikacja</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje imiona wymienionych w micie bogów w formie notatki graficznej podaje możliwe rozwiązania sytuacji wymagającej podjęcia decyzji krótko opisuje pejzaże przedstawione na ilustracjach objaśnia pojęcie <i>uosobienie</i> (<i>personifikacja</i>), odwołując się do 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza szczegółowy plan zdarzeń opowieści przedstawia pozytywne i negatywne skutki różnych rozwiązań sytuacji dopasowuje reprodukcje do wybranych części mitu wskazuje podobieństwa i różnice między bohaterami 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje zdarzenia, wchodząc w rolę jednej z postaci określa skutki podjętych decyzji, omawia uczucia Demeter, używając słów i wyrażeń synonimicznych wyjaśnia funkcję mitu o Demeter i Korze 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia własny punkt widzenia na temat tekstu literackiego, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska
„Jacy? Którzy? Czyi? Kto rąbka tajemnicy uchyli?”. Przydawka	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>przydawka</i> wie, na jakie pytania najczęściej odpowiada przydawka rozpoznaje w zdaniu niektóre przydawki 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>przydawka</i>, określając jej funkcję w zdaniu wie, jakimi częściami mowy może być wyrażona przydawka 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu przydawki i zna ich funkcje składniowe przekształca przydawki w formie wyrażenia przyimkowego w przydawki wyrażone przymiotnikiem i odwrotnie – 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu przydawki wyrażone różnymi częściami mowy buduje poprawne związki wyrazowe z przydawkami funkcjonalnie używa przydawek różnego typu 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat przydawek oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Trzymaj język za zębami”. Jan Parandowski, Syzyf	<ul style="list-style-type: none"> opisuje miejsca zdarzeń z mitu i określa, które są realistyczne, a które fantastyczne wyjaśnia, za co został ukarany Syzyf wie, jaką funkcję pełniły mity greckie 	<ul style="list-style-type: none"> układa szczegółowy plan zdarzeń jednej z głównych części mitu opisuje sposób ukarania Syzyfa objaśnia funkcje mitów greckich 	<ul style="list-style-type: none"> układa szczegółowy plan zdarzeń mitu wyraża opinię na temat kary dla Syzyfa omawia przesłanie mitu korynckiego 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wyobrażenia starożytnych Greków dotyczące życia i śmierci zapisuje przesłanie mitu w formie rad 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalny sposób ukazania współczesnej postaci mitologicznej
„W świecie bogów, herosów i ludzi”. Charakterystyka postaci (wprowadzenie) – rady dla piszących. Jan Parandowski, <i>Dwanaście prac Heraklesa</i>	<ul style="list-style-type: none"> podaje podstawowe informacje na temat bohatera mitu wyszukuje w tekście informacje na temat działań bohatera wyszukuje w słowniku znaczenie wyrazu <i>heros</i> oraz znaczenie <i>stajnia Augiasza</i> czyta rady dla piszących charakterystykę postaci przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze charakterystykę postaci 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wygląd Heraklesa, korzystając z informacji z tekstu objaśnia przyczynę zdarzeń mających wpływ na los bohatera objaśnia znaczenie wyrazu <i>heros</i> oraz wyrażenie <i>stajnia Augiasza</i> tworzy uproszczoną charakterystykę postaci, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> wnioskuje na podstawie działań bohatera o jego cechach charakteru wyraża opinię na temat działań bohatera i przytacza argumenty na poparcie swojego stanowiska używa ze zrozumieniem wyrazu <i>heros</i> oraz wyrażenia <i>stajnia Augiasza</i> tworzy 	<ul style="list-style-type: none"> określa wpływ różnych czynników na życie bohatera wykorzystuje wiedzę o bohaterze do tworzenia tekstów inspirowanych treścią mitu funkcjonalnie wykorzystuje poznane pojęcia w wypowiedziach na temat bohatera tworzy poprawną językowo, stylistycznie i kompozycyjnie charakterystykę postaci 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia własne stanowisko w związku z problematyką omawianego tekstu, formułuje przemyślane, twórcze uwagi pisze oryginalny pod względem treści i formy pytań tekst wywiadu funkcjonalnie posługuje się różnymi związkami wyrazowymi zaczerpniętymi z mitologii

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Nie udawaj Greka”. Dopełnienie	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>dopełnienie</i> wie, na jakie pytania odpowiada dopełnienie rozpoznaje w zdaniu niektóre dopełnienia 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>dopełnienie</i>, określając jego funkcję w zdaniu wie, jakimi częściami mowy jest wyrażone dopełnienie 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu dopełnienia i zna ich funkcje składniowe określa formę gramatyczną rzeczowników pełniących funkcję dopełnienia 	<ul style="list-style-type: none"> buduje poprawne związki wyrazowe z dopełnieniami funkcjonalnie stosuje dopełnienia w tworzeniu konstrukcji zdaniowych 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat dopełnień oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach
„W labiryncie mitu”. Jan Parandowski, <i>Tezeusz</i>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia bohaterów mitu porządkuje zdarzenia w układzie chronologicznym czyta uważnie wskazany fragment utworu zna pojęcie <i>wątek</i> wyszukuje znaczenie podanych frazeologizmów czyta informacje na temat kultury minojskiej 	<ul style="list-style-type: none"> selekcjonuje informacje na temat bohaterów mitu nadaje tytuły wydarzeniom opowiada mitologiczną historię z punktu widzenia wskazanego bohatera objaśnia pojęcie <i>wątek</i> używa we właściwym kontekście frazeologizmów związanych z omawianym mitem tworzy opowieść inspirowaną mitem 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje dwie historie mitologiczne wnioskuje na podstawie działań bohatera o jego cechach charakteru nazywa uczucia bohaterki objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne wyrazu <i>labirynt</i> porównuje bohaterów mitologicznych z bohaterami współczesnej popkultury 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia postawę bohatera przytacza właściwe argumenty na poparcie stanowiska rozpoznaje emocje bohaterki omawia symboliczne znaczenie mitologicznej postaci odwołuje się podczas analizy mitu do różnych tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i w oryginalny sposób wykorzystuje wiedzę na temat mitologicznych bohaterów do stworzenia scenariusza gry komputerowej

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Skarby gramatyki”. Okoliczniki	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>okolicznik</i> wie na jakie pytania odpowiadają okoliczniki zna trzy typy okoliczników: czasu, miejsca i sposobu rozpoznaje w zdaniu niektóre okoliczniki 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>okolicznik</i>, określając jego funkcję w zdaniu wie, na jakie pytania odpowiadają okoliczniki różnych typów 	<ul style="list-style-type: none"> wie, jakimi częściami mowy mogą być wyrażone okoliczniki odróżnia okolicznik czasu, miejsca i sposobu 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu okoliczniki wyrażone różnymi częściami mowy tworzy poprawne związki wyrazowe z okolicznikami funkcjonalnie używa okoliczników różnego typu w wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów okoliczników oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
<p>„Muzo! Męża wyśpiewaj...”.</p> <p>Prezentacja multimedialna – rady dla twórców. Jan Parandowski, <i>Podróże Odyszeusza</i> (fragmenty)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie tekst o podróży Odyszeusza oraz informacje o wojnie trojańskiej • określa czas zdarzeń • zna związki wyrazowe <i>syreni śpiew</i> oraz <i>znajdować się między Scyllą a Charybdą</i> • czyta rady dla twórców prezentację multimedialną • przy wsparciu nauczyciela tworzy prostą prezentację multimedialną 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie miejsca, o których mowa w tekście • nadaje tytuły przygodom Odyszeusza • stosuje w opisie syren epitety i porównania • tworzy opowieść inspirowaną mitem • tworzy prezentację multimedialną, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o miejscach zdarzeń, używając określeń o charakterze przenośnym • ocenia przygody we wskazanych kategoriach • opowiada o wybranym zdarzeniu z różnych punktów widzenia • wyodrębnia w tekście związki wyrazowe wskazujące na różnicę między czasem zdarzeń a czasem opowiadania • tworzy prezentację multimedialną, wykorzystując 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o obyczajach w kraju Feaków • rozpoznaje bohaterów na podstawie ich wypowiedzi • wspomina wybrane zdarzenie, wchodząc w rolę bohatera zdarzeń • tworzy poprawną merytorycznie, językowo i kompozycyjnie prezentację multimedialną 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy prezentację multimedialną, wykorzystując funkcjonalnie wiedzę na temat praw autorskich i możliwości korzystania z wolnych zasobów sieci

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Podchody z Indianami i ze zdaniami”. Analiza zdania pojedynczego	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje związki wyrazowe w zdaniu buduje zdania z podanych związków wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia na wykresie zależności logiczne między wyrazami wymienia pytania, na które odpowiadają wyrazy określające 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje związki logiczne między wyrazami, wykorzystując odpowiednie schematy używa ze zrozumieniem pojęć <i>podmiot, orzeczenie, przydawka, okolicznik, dopełnienie</i> podczas 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia związki wyrazowe i strukturę zdania, wykorzystując odpowiednie schematy i notatki graficzne używa funkcjonalnie nazw wszystkich części zdania podczas jego analizy składniowej 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat związków wyrazowych w zdaniu formułuje twórcze wskazówki ułatwiające innym uczniom analizę zdania
„Na koniec świata i jeszcze dalej”. Nikos i Ares Chadzinikolau, <i>Orfeusz i Eurydyka</i> (fragmenty <i>Ilustrowanej księgi mitów greckich</i>)	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę utworu rozpoznaje miejsca akcji opowiada o zdarzeniach zna pojęcie <i>dygresja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza plan wydarzeń dotyczących wędrówki bohatera analizuje przyczyny i skutki zdarzeń rozpoznaje dygresję w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia Orfeusza z punktu widzenia innego bohatera wnioskuje na podstawie przesłanek z tekstu o przyczynie niepowodzenia Orfeusza podaje epitety określające uczucia bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia przenośne określenie dotyczące bohatera tworzy wypowiedzi o charakterze perswazyjnym zestawia treść mitu z innymi tekstami kultury 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje ocenę moralną działań bohaterów, odwołując się do uniwersalnych wartości analizuje i interpretuje mit, swobodnie odwołując się do kontekstów kulturowych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Od darów natury do świata kultury”. Typy związków wyrazowych	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w zdaniu podmiot, orzeczenie wskazuje wyrazy nadrzędne i podrzędne w związkach wyrazowych zna pojęcia <i>związek zgody, związek rzędu, związek przynależności</i> nazywa niektóre typy związków wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> określa formy gramatyczne wyrazów w związkach wyrazowych wyodrębnia związki poboczne objaśnia pojęcia <i>związek zgody, związek rzędu, związek przynależności</i> wie, jakie części mowy występują najczęściej w związkach wyrazowych różnych typów 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę na temat zależności form czasownika w roli orzeczenia i rzeczownika w roli podmiotu w wypowiedziach ustnych i pisemnych używa ze zrozumieniem pojęć <i>związek zgody, związek rzędu, związek przynależności</i> 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie stosuje przydawkę, dopełnienie i okolicznik w tworzeniu poprawnych konstrukcji zdaniowych używa funkcjonalnie nazw wszystkich typów związków wyrazowych podczas analizy składniowej zdań 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów związków wyrazowych w zdaniu
„Podniebny lot”. Jan Parandowski, <i>Dedal i Ikar</i>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie miejsca przywołane w tekście podaje określenia dotyczące każdego bohatera wyszukuje w słowniku znaczenie wyrażenia <i>ikarowy lot</i> 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje nazwy miejsc w odniesieniu do treści mitu zestawia określenia na zasadzie przeciwieństwa objaśnia znaczenie wyrażenia <i>ikarowy lot</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zdarzenia w formie komiksu opisuje bohaterów, wykorzystując inny tekst kultury (rzeźbę) używa ze zrozumieniem wyrażenia <i>ikarowy lot</i> 	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje zdarzenia z perspektywy bohatera mitu interpretuje treść obrazu odwołującego się do mitu tworzy tekst inspirowany dziełem rzeźbiarza 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje i interpretuje mit, swobodnie odwołując się do kontekstów kulturowych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Spacerkiem przez wieki, czyli z wizytą u Piasta”. Cecylia Niewiadomska, <i>Piast, Podanie o Lechu</i>	<ul style="list-style-type: none"> określa czas i miejsce zdarzeń zapisuje plan ramowy opowieści zna pojęcie <i>podanie</i> opowiada o obrzędzie postrzyżyn przytacza z tekstu przysłowie dotyczące gościnności 	<ul style="list-style-type: none"> przytacza fragment utworu informujący o czasie i miejscu zdarzeń zestawia informacje z drzewa genealogicznego z tekstem wyodrębnia i oznacza zdarzenie nieprawdopodobne objaśnia pojęcie <i>podanie</i> tworzy tekst życzeń z okazji postrzyżyn 	<ul style="list-style-type: none"> podaje wyczerpujące informacje o bohaterach tekstu czyta tekst, wchodząc w rolę wędrownego poety wymienia wartości cenione przez Polan tworzy scenariusz audycji telewizyjnej na temat obrzędu opisanego w podaniu 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje informacje o bohaterach w formie notatki graficznej wyodrębnia różnice między elementami świata przedstawionego baśni i podania tworzy wypowiedź o charakterze perswazyjnym, dobierając odpowiednie argumenty określa funkcję pieśni 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy interesującą wypowiedź o charakterze przemowy, używając funkcjonalnie różnorodnych argumentów
„Z wizytą w grodzie dawnych Słowian”. Powtórzenie pisowni wyrazów z <i>rz, ż, ó, u, h, ch, nie</i> oraz wielką i małą literą	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>rz, ż, ó, u, h, ch, z</i> częstką <i>nie</i> pisane wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni <i>rz, ż, ó, u, h, ch, z</i> częstki <i>nie</i>, wielkiej i małej litery korzysta ze słownika 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>rz, ż, ó, u, h, ch, z</i> częstką <i>nie</i> pisanych wielką i małą literą 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>rz, ż, ó, u, h, ch, z</i> częstką <i>nie</i> pisanych wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>rz, ż, ó, u, h, ch, z</i> częstką <i>nie</i> pisanych wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>rz, ż, ó, u, h, ch, z</i> częstki <i>nie</i> oraz wielką i małą literą

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Postacie znane, w legendach przedstawiane”. Zdanie pojedyncze i złożone	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia podmiot i orzeczenie w zdaniu wie, czym różni się zdanie pojedyncze rozwinięte od zdania pojedynczego nierozwiniętego zna pojęcia <i>zdanie pojedyncze</i> i <i>zdanie złożone</i> wyodrębnia zdania w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte rozpoznaje określenia podmiotu i orzeczenia objaśnia budowę zdania złożonego zna pojęcie <i>zdania składowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte – odpowiednio do przyjętego celu odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego objaśnia sposób łączenia zdań składowych w zdaniu złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie rozwija zdanie w celu wzbogacenia odpowiedzi poprawnie wyznacza granice zdań pojedynczych i złożonych w wypowiedzeniach oddziela przecinkami zdania składowe w zdaniu złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań pojedynczych i złożonych w dłuższych wypowiedziach ustnych i pisemnych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
<p>„Gołębie wszystkich placów, wzywam was”. Mariusz Wollny <i>Tropem smoka. Bajeczny przewodnik po magicznym Krakowie dla dzieci i młodzieży</i> (fragmenty); Barbara Suchy, <i>Promują i brudzą Kraków. Jest sposób na gołębie?</i> (fragment artykułu prasowego)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie legendę oraz artykuł prasowy • opisuje postać fantastyczną • zna pojęcie <i>legenda</i> • zna pojęcie <i>podtytuł</i> • czyta informacje na temat czasopism i gazet 	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat legendy • wskazuje motywy baśniowe • objaśnia pojęcie <i>legenda</i> • wskazuje <i>podtytuł</i> • wymienia poznane wcześniej elementy artykułu prasowego 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o zdarzeniach, wchodząc w rolę przewodnika • opowiada o postaci historycznej z tekstu • wymienia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • objaśnia funkcję podtytułu • omawia zagadnienia przedstawione w artykule prasowym z różnych perspektyw 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście motywy zaczerpnięte z baśni • wskazuje źródła historyczne mogące zawierać informacje o postaci historycznej • wskazuje i omawia elementy komizmu w utworze • wskazuje lid i określa jego funkcję w artykule prasowym • rozpoznaje argumenty odwołujące się do faktów, logiki oraz emocji 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat prasy i pracy dziennikarza • używa funkcjonalnie pojęć <i>aprobata</i> i <i>dezaprobata</i>, formułując opinie na temat problemów poruszonych w tekście
<p>„Nie dukat czyni szczęśliwym”. Artur Oppman, <i>Złota kaczka</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia miejsca zdarzeń, niektóre wskazuje na mapie • zna pojęcie <i>akcja</i> • prezentuje głównego bohatera • zna pojęcie <i>sentencja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie miejsca zdarzeń legendy • objaśnia pojęcie <i>akcja</i> na przykładzie legendy o złotej kaczce • formułuje pytania adresowane do bohatera • wyszukuje w tekście wypowiedź o charakterze sentencji 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły wydzielonym częściom tekstu • analizuje związki przyczynowo-skutkowe w legendzie • wyszukuje w tekście kolokwializmy • przedstawia opinię na temat wartości 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o najbardziej emocjonujących zdarzeniach • uzasadnia, że opowieść o złotej kaczce jest legendą • określa wpływ języka (kolokwializmy) na charakterystykę postaci • ocenia i określa postawę 	<ul style="list-style-type: none"> • w sposób dojrzały i przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając motywy ich działania

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„łączą, przeczą, coś wynika... – taka zdań tych specyfika”. Zdania złożone współrzędnie	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zdanie złożone zna pojęcie <i>zdanie współrzędnie złożone</i> wie, że istnieją różne typy zdań współrzędnie złożonych, zna niektóre z nich 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>zdania współrzędnie złożone</i> na przykładach zna cztery typy zdań złożonych: łączne, rozłączne, przeciwstawne i wynikowe zna najczęściej używane spójniki w poszczególnych typach zdań współrzędnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia treści przekazywane przez zdania współrzędnie złożone różnego typu określa typy zdań złożonych współrzędnie przedstawia zależności między zdaniami składowymi w zdaniach współrzędnie złożonych, używając wykresów stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie tworzy zdania współrzędnie złożone różnego typu bezbłędnie stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań współrzędnie złożonych różnego typu 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat różnych typów zdań współrzędnie złożonych w wypowiedziach ustnych i pisemnych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Gdzie diabeł nie może...”. Adam Mickiewicz, <i>Pani Twardowska</i>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst legendy oraz informacje na temat Twardowskiego • wymienia bohaterów utworu • wyodrębnia kwestie wypowiedziane przez poszczególnych bohaterów • zna pojęcie <i>cudzysłów</i> • zna funkcję przypisów 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje legendę o panu Twardowskim z treścią wiersza, wskazuje podobieństwa i różnice • wskazuje postacie pierwszoplanowe • dopasowuje emotikony do ilustracji • określa na podstawie przypisów znaczenie większości wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia tytuł utworu • nadaje jednolite językowo tytuły ilustracjom obok tekstu • rozpoznaje nastrój zdarzeń i emocje bohaterów • określa funkcję cudzysłówów w tekście wiersza • określa na podstawie przypisów znaczenie wszystkich wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa fantastyczny i realistyczny charakter zdarzeń przedstawionych na ilustracjach • wyodrębnia w tekście wyrazy wpływające na nastrój tajemniczości • czyta tekst z podziałem na role, podkreślając odpowiednią modulacją nastrój i emocje bohaterów • wskazuje i omawia elementy komizmu w utworze • rozpoznaje znaczenie łącińskich wyrażen 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje różne elementy świata przedstawionego utworu, swobodnie wykorzystując werbalne i pozawerbalne środki wyrazu • tworzy opowieść z perspektywy świadka zdarzeń, oryginalną pod względem treści, formy języka i stylu
ROZDZIAŁ IV BAWIĄCY SIĘ SŁOWAMI					

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Nazywanie rzeczy nie po imieniu, lecz po marzeniu”. Jan Sztudynger, <i>Fraszki</i> (wybór)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie teksty fraszek Jana Sztudyngera • zna pojęcie <i>apostrofa</i> • zna pojęcie <i>puenta</i> • opisuje wyobrażenie muzy 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę fraszek • objaśnia pojęcie <i>apostrofa</i> • objaśnia pojęcie <i>puenta</i> • prezentuje wyobrażenie poety 	<ul style="list-style-type: none"> • określa charakter fraszek • objaśnia, czym jest poezja i poezjowanie • rozpoznaje adresata wypowiedzi lirycznej • rozpoznaje apostrofę i puentę 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje różnice stylistyczne dotyczące języka poetyckiego i naukowego • określa intencje wypowiedzi podmiotu lirycznego • wskazuje analogie między tekstami fraszek a ich ilustracją 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych wiadomości na temat stylów funkcjonalnych języka
„Spacerkiem wśród słowników”. Słowniki języka polskiego i wyrazów obcych	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze słownika ortograficznego w celu sprawdzenia poprawnego zapisu wyrazów • podejmuje próby korzystania ze słownika języka polskiego oraz słownika wyrazów obcych 	<ul style="list-style-type: none"> • zna funkcje słownika wyrazów bliskoznacznych • zna funkcję słownika języka polskiego i słownika wyrazów obcych • korzysta ze słownika języka polskiego i słownika wyrazów obcych 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych • objaśnia budowę haseł w słowniku języka polskiego i słowniku wyrazów obcych • uogólnia w formie notatki graficznej wiedzę na temat 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta, odpowiednio do potrzeb, z różnych typów słowników • rozpoznaje znaczenie skrótów stosowanych w słowniku języka polskiego • tworzy poprawne związki wyrazowe z użyciem wyrazów obcego pochodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawnie posługuje się słownikami języka polskiego oraz wyrazów obcych, swobodnie korzystając ze skrótów, odsyłaczy i innych informacji

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Czasem utopce bywają w kropce”. Dedykacja – rady dla piszących. Maciej Wojtyszko, <i>Saga rodu Klaptunów</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie tekst • wyszukuje informacje z tekstu na temat głównego bohatera • czyta rady dla piszących dedykację • przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze dedykację 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje miejsce zdarzeń • opowiada o marzeniach głównego bohatera • pisze dedykację, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje głównego bohatera • objaśnia, na czym polega potęga słowa • wyraża opinię na temat poezji • pisze poprawną językowo i stylistycznie dedykację 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza argumenty wskazujące na obrazowanie fantastyczne w utworze • omawia zachowania postaci fantastycznych • zestawia wartość poetyckiego wyobrażenia oraz jego dosłownej ilustracji • pisze bezbłędną dedykację 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy oryginalne pod względem treści i języka teksty dziennikarskie inspirowane tekstem literackim • tworzy bezbłędną dedykację – oryginalną pod względem treści i stylu
„Zacznij dzień od uśmiechu”. Powtórzenie wiadomości o głoskach	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kolejne litery alfabetu • zna różnicę między głoską a literą 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje znajomość alfabetu w praktyce • zna dwuznaki stosowane w polskim piśmie • odróżnia samogłoski od spółgłosek 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady wyrazów o różnej liczbie liter i głosek 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia wpływ pojedynczych głosek na zmiany znaczenia wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat liter, głosek, alfabetu w różnych sytuacjach problemowych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Odgłosy, rozmowa – dźwięków pełna głowa”. Spółgłoski dźwięczne i bezdźwięczne	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia <i>głoski dźwięczne</i> i <i>głoski bezdźwięczne</i> podaje przykłady głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że wszystkie samogłoski są dźwięczne wymienia kilka par głosek różniących się dźwięcznością wie, w jakich okolicznościach głoski dźwięczne mogą być wymawiane bezdźwięcznie 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia pary głosek różniących się dźwięcznością wymienia spółgłoski nieposiadające odpowiedników bezdźwięcznych wie, w jakich okolicznościach głoski bezdźwięczne mogą być wymawiane dźwięcznie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje inne formy wyrazu lub wyrazy pokrewne dla uzasadnienia pisowni głoski dźwięcznej 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w różnych sytuacjach problemowych
„Odgłosy świata”. Jan Twardowski, <i>Klasówka z religii</i>	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie wyrazy <i>dźwiękonaśladowcze</i> wyjaśnia pochodzenie dźwięków wymienionych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie wyrazy <i>dźwiękonaśladowcze</i> określa adresata wypowiedzi lirycznej 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>onomatopeja</i> określa, kim jest osoba mówiąca w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje ze zrozumieniem pojęcie onomatopeja określa funkcję wyrazów dźwiękonaśladowczych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> komentuje i objaśnia związki pomiędzy warstwą brzmieniową i znaczeniową utworu poetyckiego

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Nadstaw ucha! Co ja słyszę?...”. Oznaczenie głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie oznaczania głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> zna wybrane zasady dotyczące oznaczania głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie oznacza głoski dźwięczne i bezdźwięczne w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie oznaczania głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych
„Tylko się nie nudź! ... czyli jak ciekawie spędzić popołudnie”. Spółgłoski miękkie i twarde	<ul style="list-style-type: none"> zna różne funkcje litery <i>i</i> zna pojęcia <i>spółgłoski twarde</i> i <i>spółgłoski miękkie</i> zna sposoby oznaczania miękkości spółgłosek 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia na przykładach różne funkcje litery <i>i</i> objaśnia pojęcia <i>spółgłoski twarde</i> i <i>spółgłoski miękkie</i> odróżnia spółgłoski twarde od miękkich 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>znaki diakrytyczne</i> wskazuje różnice w wymowie spółgłosek twardych i miękkich stosuje zasady dotyczące zapisu spółgłosek miękkich 	<ul style="list-style-type: none"> używa ze zrozumieniem pojęcia <i>znaki diakrytyczne</i> zapisuje poprawnie spółgłoski miękkie i zmiękczone 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat głosek miękkich i twardych w różnych sytuacjach problemowych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Czy <i>cień</i> rymuje się z <i>wiem?</i> ”. Józef Ratajczak, <i>Cień na ścianie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady rymujących się wyrazów z wiersza • wie, że istnieją różne typy rymów 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje definicję pojęcia <i>rym</i> • zna pojęcia <i>rymy męskie</i> oraz <i>rymy żeńskie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje uosobienie w wierszu • odróżnia rymy żeńskie od męskich • zna pojęcia <i>rymy dokładne</i> oraz <i>rymy niedokładne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje współbrzmienia identyczne i podobne w parach rymujących się wyrazów • określa funkcję rymów w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedzi o charakterze poetyckim, w których twórco wykorzystuje wiedzę na temat funkcji różnych typów rymów
„Opowieści nie tylko na dobranoc”. Oznaczanie spółgłosek miękkich	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrazy ze spółgłoskami miękkimi w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • zna zasady oznaczania spółgłosek miękkich • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów ze spółgłoskami miękkimi 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie większość wyrazów ze spółgłoskami miękkimi w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy ze spółgłoskami miękkimi w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie oznaczania głosek miękkich
„To co się da, podziel na dwa...”. Sylaba i dzielenie wyrazów	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że ośrodkiem sylaby jest samogłoska • dzieli wyrazy na sylaby • czyta informacje na temat zasad przenoszenia wyrazów do następnej linii 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrazy o podanej liczbie sylab • zna zasady przenoszenia wyrazów do następnej linii 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady przenoszenia wyrazów do następnej linii • wskazuje różne miejsca podziału w wyrazach 	<ul style="list-style-type: none"> • przenosi wyrazy do następnej linii, dzieląc je poprawnie na sylaby • używa terminu <i>zglaszka</i> wymiennie z terminem <i>sylaba</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat podziału wyrazów na sylaby w różnych sytuacjach problemowych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Wszystkie drogi prowadzą do...”. Stanisław Młodożeniec, <i>Kulawa droga</i>	<ul style="list-style-type: none"> określa bohaterkę wiersza za pomocą epitetów podaje liczbę zwrotek w wierszu oraz wersów w zwrotkach zna pojęcie <i>rytm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia obrazy poetyckie w wierszu podaje liczbę sylab w poszczególnych wersach wskazuje związek między rytmem a muzycznością utworu 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia funkcję wyrazów dźwiękonaśladowczych w warstwie brzmieniowej tekstu podaje przykłady rymów i określa ich typy wskazuje powtórzenia leksykalne i składniowe 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje pozawerbalne środki wyrazu do ukazania zmian nastroju w wierszu określa funkcję rymów w wierszu analizuje różne elementy warstwy rytmicznej wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy oryginalny pod względem treści tekst użytkowy inspirowany wierszem
„Malować świat w barwnej postaci”. Czesław Miłosz, <i>Wyprawa do lasu</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta uważnie wiersz nazywa wrażenia czytelnicze wskazuje epitety w wierszu zna pojęcie <i>nastrój wiersza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno fragmenty wiersza opisuje sytuację z wiersza wskazuje porównanie określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje sytuację z wiersza wymienia środki poetyckie użyte do opisu słońca przedstawia własnymi słowami obraz 	<ul style="list-style-type: none"> ustala nadawcę i odbiorcę wypowiedzi objaśnia znaczenie metafor analizuje wpływ różnych środków poetyckich na nastrój wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje tekst wiersza na poziomie metaforycznym opisuje wybrane miejsce, wykorzystując funkcjonalnie poetyckie środki językowe

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Koncert na dwa stawy i ptaków kapelę”. Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i> (fragmenty – <i>Koncert wieczorny</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • słucha uważnie fragmentu <i>Pana Tadeusza</i> • wymienia bohaterów koncertu • wyszukuje w tekście wyrazy dźwiękonaśladowcze • wymienia elementy wpływające na rytm utworu • posługuje się ze zrozumieniem terminem 	<ul style="list-style-type: none"> • określa i opisuje miejsce zdarzeń • wyodrębnia kolejne części opisu • wyraża opinię na temat różnych dźwięków wyrażonych za pomocą onomatopei • określa charakter epitetów użytych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje utwór, zestawiając jego treść z dziełami malarskimi • nadaje tytuły poszczególnym częściom opisu • analizuje warstwę brzmieniową utworu • opisuje obrazy poetyckie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża swoją opinię na temat miejsc zaprezentowanych na obrazach • określa, jak zmienia się nastrój utworu • określa funkcję dźwiękonaśladowstwa • określa funkcję metafor 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje i objaśnia związki między warstwą brzmieniową i znaczeniową utworu poetyckiego
„Pejzaże słowem malowane”. Opis krajobrazu – rady dla piszących. Zbigniew Nienacki, <i>Uroczysko</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa różne elementy krajobrazu • zna kompozycję opisu miejsca • przy niewielkim wsparciu nauczyciela tworzy opis krajobrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • używa funkcjonalnie określeń opisujących różne elementy krajobrazu • używa słów podkreślających przestrzenność opisu • tworzy prosty opis krajobrazu, korzystając z rad dla opisujących 	<ul style="list-style-type: none"> • używa funkcjonalnie określeń wartościujących • tworzy opis krajobrazu, używając różnorodnych środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa elementy krajobrazu za pomocą środków poetyckiego obrazowania • tworzy rozbudowany, poprawny kompozycyjnie, językowo i stylistycznie opis krajobrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy bezbłędny językowo opis krajobrazu – oryginalny pod względem treści i stylu

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Ja cię widzą, tak cię piszą”. Frazeologizmy	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>związek frazeologiczny</i> objaśnia znaczenie wybranych frazeologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia dosłowne i niedosłowne użycie związków wyrazowych objaśnia pojęcie <i>związek frazeologiczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia znaczenie większości podanych frazeologizmów używa różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych 	<ul style="list-style-type: none"> używa poprawnie i celowo różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych tworzy wypowiedzenia wyjaśniające znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i funkcjonalnie posługuje się w wypowiedziach ustnych i pisemnych różnymi związkami frazeologicznymi
„SOS dla Ziemi – rzecz o ekologii”. Pisownia zakończeń <i>i, -ii, -ji</i>	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> zna wybrane zasady dotyczące pisowni zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i>, stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady pisowni zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje zakończenia <i>-i, -ii, -ji</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i>
„Pójdź po rozum do głowy, ze słownikiem zacznij rozmowy”. Słownik frazeologiczny	<ul style="list-style-type: none"> podjmuje próby korzystania ze frazeologicznego wie, jak zbudowane są hasła w słowniku 	<ul style="list-style-type: none"> zna funkcję słownika frazeologicznego korzysta ze słownika frazeologicznego 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia budowę haseł w słowniku frazeologicznym 	<ul style="list-style-type: none"> sprawnie posługuje się słownikiem frazeologicznym ze świadomością jego funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> celowo korzysta ze słowników różnego typu

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Kim jesteś? Gdzie się znajdujesz? To o języku decyduje”. Odmiany polszczyzny	<ul style="list-style-type: none"> zna oficjalną i nieoficjalną odmianę polszczyzny rozpoznaje wersję mówioną i pisaną języka 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny objaśnia, czym się różni wersja mówiona języka od wersji pisanej 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się oficjalną i nieoficjalną formą polszczyzny ze świadomością zróżnicowania tych form wskazuje główne cechy języka mówionego i pisanego 	<ul style="list-style-type: none"> zna i funkcjonalnie stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej formie polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat odmian polszczyzny w różnych sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych
„Grają, tańczą i śpiewają. Muzycznym pasjom mówimy: tak!”. Pisownia końcówek <i>ę, -em, -q, -om</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy z <i>q</i> i <i>ę</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady pisowni <i>q</i> i <i>ę</i> dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni końcówek <i>-em</i> i <i>om</i> korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>q</i> i <i>ę</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach zna zasady dotyczące pisowni końcówek <i>-em</i> i <i>-om</i>, stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>q</i> i <i>ę</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach stosuje zasady pisowni końcówek <i>-em</i> i <i>-om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>q</i> i <i>ę</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach poprawnie zapisuje końcówki <i>-em</i> i <i>-om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) na zapamiętanie zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni końcówek <i>-ę, -em, -q, om</i>

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Postawić wszystko na jedną kartę”. Juliusz Verne, w <i>osiemdziesiąt dni dookoła świata</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>postacie epizodyczne</i> opisuje okoliczności zdarzenia zna pojęcie <i>powieść podróżnicza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia postacie epizodyczne rozpoznaje prawdę i fałsz w wypowiedziach dotyczących tekstu ocenia decyzję bohatera objaśnia pojęcie <i>powieść podróżnicza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podaje informacje o bohaterach drugoplanowych wyszukuje na mapie miejsca zdarzeń i podaje informacje na ich temat wyjaśnia, dlaczego powieść Juliusza Verne’a można nazwać podróżniczą 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje głównego bohatera powieści, używa ze zrozumieniem słów <i>perfekcjonista, stoicki spokój</i> wyjaśnia przyczyny kłopotów bohatera podaje przykłady innych powieści podróżniczych 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo wykorzystuje w pracach projektowych informacje wyszukane w różnych źródłach informacji
„Do odważnych świat należy”. Sprawozdanie – rady dla piszących. Magdalena Nitkiewicz, Paweł Opaska, <i>Przez świat na rowerach w dwa lata</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem tekst pisze plan zdarzeń dotyczący przebiegu uroczystości czyta rady dla piszących sprawozdanie przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze sprawozdanie 	<ul style="list-style-type: none"> odpowiada na podstawowe pytania dotyczące podróży bohaterów opisuje wrażenia uczestników wycieczki opisuje miejsca pisze sprawozdanie, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje mapę podróży bohaterów przedstawia opinię na temat miejsca zdarzeń opowiada o miejscach, wchodząc w rolę przewodnika pisze poprawne kompozycyjnie i stylistycznie sprawozdanie 	<ul style="list-style-type: none"> ustala, kto relacjonuje zdarzenia przedstawione w tekście rozpoznaje elementy oceny wśród wypowiedzi o charakterze informacyjnym wyciąga wnioski na podstawie wypowiedzi bohatera pisze poprawne językowo sprawozdanie zawierające oceny, opinie lub wnioski autora 	<ul style="list-style-type: none"> pisze bezbłędne językowo i oryginalne pod względem formy i treści sprawozdanie z podróży

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„W podróży z... Panem Samochodzikiem”. Zasady użycia znaków interpunkcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje kropkę, znak zapytania i wykrzyknik na końcu wypowiedzeń • dostrzega trudności ortograficzne w zakresie stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzeń • zna wybrane zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym i stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych wiedzę na temat funkcji znaków interpunkcyjnych na końcu wypowiedzeń • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje w wypowiedziach pisemnych wiedzę na temat zasad użycia przecinków z zdaniach pojedynczych
„Mercedes, alchemik i kalafior, czyli detektywi w Nieborzu”. Adam Bahdaj, <i>Kapelusz za 100 tysięcy</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat utworu • wyszukuje informacje o miejscu zdarzeń • formułuje pytania dotyczące tekstu • zna pojęcie <i>powieść detektywistyczna</i> • określa narratora w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • notuje informacje o miejscu zdarzeń • formułuje pytania wynikające z pogłębionej analizy zdarzeń w utworze • objaśnia pojęcie <i>powieść detektywistyczna</i> • wyraża opinię na temat sposobu przedstawienia zdarzeń przez narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o działaniach podejmowanych przez bohaterów • posługuje się ze zrozumieniem pojęciem <i>dedukcja</i> • wnioskuje na temat zachowania bohatera • rozpoznaje uczucia bohaterki tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje wiedzę na temat bohaterów • wyciąga wnioski oparte na przesłankach z tekstu • wykorzystuje funkcjonalnie wiedzę na temat powieści detektywistycznej w analizie tekstu • określa funkcję stylistyczną kolokwializmów 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy bezbłędne językowo i kompozycyjnie opowiadanie cechujące się oryginalnym ujęciem tematu

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Každy ma swój biegun ... do zdobycia”. Jasiek Mela, <i>Poza horyzonty</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie miejsca przywołane w tekście ogląda fotografie Spitzbergenu cytuje fragmenty tekstu dotyczące Spitzbergenu opowiada o zdarzeniach zna pojęcie <i>pamiętnik</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w podręczniku informacje na temat miejsc zdarzeń wyciąga wnioski na temat poglądów bohatera dotyczących piękna odwiedzanych miejsc wymienia uczestników zdarzeń określa cechy głównego bohatera objaśnia pojęcie <i>pamiętnik</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat miejsc przedstawionych w tekście opisuje krajobraz wyspy formułuje pytania nawiązujące do tekstu wyraża opinię na temat przeżyć bohaterów używa ze zrozumieniem pojęcia 	<ul style="list-style-type: none"> komentuje w żartobliwy sposób informacje na temat miejsca zdarzeń funkcjonalne wykorzystuje różnorodne środki artystyczne w opisie wyspy formułuje argumenty i kontrargumenty dotyczące działań bohaterów interpretuje tytuł utworu w odniesieniu do tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo wykorzystuje w swoich pracach projektowych wiedzę na temat ważnych postaci związanych z regionem oraz umiejętności organizacji wydarzeń kulturalnych

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym, nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności nie rokuje osiągnięcia nawet minimalnego postępu.